

Обн., ДВ, бр. 26 от 23.03.1999 г., в сила от 23.03.1999 г.

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда планирането, управлението и ресурсното осигуряване на регионалното развитие.

Чл. 2. Целите на закона са:

1. създаване на предпоставки за устойчиво и балансирано развитие на отделните райони на страната;
2. намаляване на междурегионалните различия в заетостта и доходите;
3. осъществяване на регионално и трансгранично сътрудничество и евроинтеграция.

Чл. 3. Регионалното развитие се осъществява чрез:

1. създаване и развитие на трансгранична, национална и регионална инфраструктура;
2. създаване на благоприятна регионална и местна инвестиционна среда;
3. използване на местни, национални и чуждестранни ресурси;
4. повишаване на качеството на човешките ресурси;
5. реализация на стопански инициативи;
6. координиране на секторните политики и действия;
7. участие на неправителствени организации.

Глава втора

УПРАВЛЕНИЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

Чл. 4. Министерският съвет приема:

1. Критерии за определяне на районите за целенасочено въздействие и териториалния им обхват, като отчита равнището и динамиката на икономическото развитие, заетостта и безработицата, структурата на икономиката, степента на изграденост на техническата и социалната инфраструктура, демографската и селищната структура, геостратегическото положение, наличния потенциал за постигане на целите за съответния вид райони и други значими критерии;
2. Националния план за регионално развитие, както и измененията и допълненията в него;
3. Годишен доклад за изпълнение на Националния план за регионално развитие, който се внася за сведение в Народното събрание.

Чл. 5. (1) Към Министерския съвет се създава Съвет за регионално развитие.

(2) Председател на Съвета за регионално развитие е министърът на регионалното развитие и благоустройството, а негови членове - министърът на финансите, министърът на промишлеността, министърът на транспорта, министърът на търговията и туризма, министърът на земеделието, горите и аграрната реформа, министърът на околната среда и водите, министърът на труда и социалната политика, министърът на здравеопазването, министърът на образованието и науката и министърът на културата.

(3) В заседанията на Съвета за регионално развитие участват със съвещателен глас областните управители и представител на Националното сдружение на общините в Република България. Председателят на съвета може да кани на неговите заседания и други лица, имащи отношение към

регионалното развитие.

Чл. 6. Съветът за регионално развитие:

1. Оценява инициативите на министерствата и другите ведомства в областта на регионалното развитие;
2. Съгласува Националния план за регионално развитие;
3. Изразява становище по годишния доклад за изпълнение на Националния план за регионално развитие;
4. Координира дейностите с регионален характер на министерствата и другите ведомства в рамките на Националния план за регионално развитие;
5. Приема Национална стратегия и Национален доклад за устойчиво развитие и решава други въпроси на устойчивото развитие с национално значение;
6. Съгласува годишните план-сметки на извънбюджетните фондове на държавните органи и бюджетните организации на държавна издръжка.

Чл. 7. Министърът на регионалното развитие и благоустройството:

1. Провежда държавната политика за регионално развитие;
2. Организира изработването, прилагането и контрола по изпълнението на Националния план за регионално развитие;
3. Внася съгласувания от Съвета за регионално развитие национален план за приемане от Министерския съвет;
4. внася годишния доклад за изпълнението на националния план за приемане от Министерския съвет;
5. Организира научното, експертното и информационното осигуряване на дейността на Съвета за регионално развитие;
6. Оказва методическо съдействие и провежда обучение във връзка с разработването и изпълнението на Националния план за регионално развитие.

Чл. 8. Областният управител:

1. Организира изработването, общественото обсъждане и участва в изпълнението на областния план за развитие;
2. Представя областния план за развитие и годишния отчет за неговото изпълнение на министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Чл. 9. (1) Създава се областен съвет за регионално развитие, който подпомага областния управител в изпълнението на функциите му по този закон.

(2) Председател на областния съвет за регионално развитие е областният управител, а негови членове - кметовете на общините в областта и по един представител от състава на общинския съвет на всяка община.

(3) Областният управител може да кани за участие в заседания на областния съвет представители на регионалните сдружения на общините и други лица, имащи отношение към регионалното развитие.

(4) За осъществяване на дейности по регионалното развитие с надобластно значение и обхват областният управител може да сключва споразумения за асоцииране с други области.

(5) Въз основа на споразуменията по ал. 4 се формират райони за планиране, за които могат да се разработват съвместно планове за регионално развитие и да се осъществява съвместното им изпълнение.

Чл. 10. Областният съвет за регионално развитие изразява становище по изготвения областен план за развитие и по годишния отчет за неговото изпълнение по ред, определен с правилника по чл. 11.

Чл. 11. Организацията и дейността на Съвета за регионално развитие към Министерския съвет и на областните съвети за регионално развитие се определя с правилник, приет от Министерския съвет.

Глава трета

ПЛАНОВЕ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Чл. 12. (1) Националният план за регионално развитие е съвкупност от инициативи за развитие на областите и общините в съответствие с целите по чл. 2.

(2) Националният план за регионално развитие съдържа:

1. Принципите, целите и приоритетите на регионалното развитие на страната;
2. Районите за целенасочено въздействие: райони за растеж, райони за развитие, райони за трансгранично сътрудничество и развитие, райони със специфични проблеми и приоритети;
3. Инструментите за постигане на целите на регионалното развитие;
4. Инициативите за регионалното развитие;
5. Конкретните проекти за регионално развитие, включително проекти с междуобластно значение, програми за изследвания, обучение, областни и общински информационни системи; проектите са главно за развитие на инфраструктурата, за икономическо развитие и откриване на нови работни места, както и за услуги, свързани с насърчаване реализацията на проектите;
6. Необходимите ресурси за реализация на проектите за седемгодишния период, разпределени по години, области, общини, министерства и други ведомства и райони за целенасочено въздействие;
7. За районите със специфични проблеми и приоритети може да се разработват национални програми, които се включват в Националния план за регионално развитие.

(3) Националният план за регионално развитие се разработва за седемгодишен период с разбивки по години.

(4) Годишното изпълнение на Националния план за регионално развитие се осъществява в съответствие със Закона за устройството на държавния бюджет.

Чл. 13. Министерският съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството одобрява основните параметри за изготвянето на Национален план за регионално развитие в срок до края на месец март на годината, предхождаща седемгодишния период на действие на плана.

Чл. 14. Областните управители организират разработването на областните проектопланове за развитие на основата на утвърдените параметри и ги представят до 1 юни на същата година на министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Чл. 15. (1) Въз основа на проектите на областните планове за развитие министърът на регионалното развитие и благоустройството организира изготвянето на проект на Национален план за регионално развитие и го представя за съгласуване в Съвета по регионално развитие.

(2) Министърът на регионалното развитие и благоустройството внася съгласувания проект в Министерския съвет в срок до 1 септември на годината, предхождаща седемгодишния период на действие на плана.

(3) Националният план за регионално развитие се съгласува с Националния план за икономическо развитие.

(4) Националният план за регионално развитие се обнародва в "Държавен вестник".

Чл. 16. (1) Областният план за развитие конкретизира целите, приоритетите, инструментите и инициативите от Националния план за регионално развитие за територията на областта и съдържа проекти, разработени в съответствие с тях.

(2) Областният план за развитие включва и проекти, съдържащи се в общинските планове за развитие, както и проекти на други юридически лица.

Глава четвърта

РЕСУРСНО ОСИГУРЯВАНЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

Чл. 17. Проектите, включени в плановете за регионално развитие, се финансират от:

1. Държавния бюджет;
2. Общинските бюджети чрез целеви субсидии и собствени приходи;
3. Международни програми, проекти и споразумения и други чуждестранни източници;
4. Други източници, включително извънбюджетните фондове на държавните органи и бюджетните организации и общините.

Чл. 18. (1) При разработването на годишната план-сметка на извънбюджетните фондове с предимство се осигуряват проекти, включени в Националния план за регионално развитие.

(2) Извънбюджетните фондове всяка година обявяват публично процедурата за кандидатстване за финансиране на общински и областни проекти за развитие.

Чл. 19. Средствата по чл. 17, т. 1, 2 и 4 могат да се разходват за съвместно финансиране на съгласувани проекти и програми, осигурявани от източниците по чл. 17, т. 3.

Чл. 20. Държавата може да подпомага изпълнението на Националния план за регионално развитие чрез поемането на държавни гаранции или чрез поръчителство пред външни финансови институции и български банки.

Чл. 21. (1) За реализирането на проекти, включени в плановете за регионално развитие, могат да се предоставят недвижими имоти и незавършени обекти на строителството - частна държавна или общинска собственост, както и да се учредява право на строеж или право на ползване върху имоти - частна държавна или общинска собственост, по реда на Закона за държавната собственост и Закона за общинската собственост.

(2) Когато за реализирането на проектите по ал. 1 се учредява търговско дружество, държавата и общините могат да участват в него и с апортни вноски.

Глава пета

ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ

Чл. 22. Националният статистически институт набира, обработва и предоставя статистическите данни за регионалното развитие на Министерския съвет, на министъра на регионалното развитие и благоустройството, на областните управители и на общините.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Регионално развитие" е процес на постигане на устойчиво и балансирано развитие чрез насочване на ресурси, инфраструктурно изграждане и икономически дейности в определени райони.

2. "Политиката за регионално развитие" е елемент на структурната политика, осъществена чрез целенасочени, планово и финансово осигурени въздействия на държавата и общините върху регионалното развитие.

3. "Район за растеж" е район за целенасочено въздействие, обхващащ територията на община или на група общини към голям град с развити икономически функции, техническа и социална инфраструктура, избран да бъде стимулиран с оглед реализирането на устойчив икономически растеж с общонационален ефект (в размер над два пъти средния темп на нарастване на брутния вътрешен продукт в страната). Районът за растеж може да обхваща територията на област или групи от съседни области.

4. "Район за развитие" е район за целенасочено въздействие, обхващащ територията на община или на група общини към град с наличие на техническа и социална инфраструктура, избран да бъде стимулиран за постигането на икономическо развитие (нарастване на брутния вътрешен продукт в размер над средното за страната), с оглед решаването на регионални проблеми. Районът за развитие може да обхваща територията на област или група от съседни области.

5. "Район за трансгранично сътрудничество и развитие" е район за целенасочено въздействие, обхващащ крайгранична територия на група общини, в които се осъществяват проекти за трансгранично сътрудничество с оглед подобряване на икономическото развитие и решаването на регионални проблеми. Районът за трансгранично сътрудничество и развитие може да обхваща територията на област или група от съседни области.

6. "Район със специфични проблеми и приоритети" е територия за целенасочено въздействие, обхващаща територията на община или на група общини, която е определена за регионално въздействие или подпомагане с оглед решаване на неотложни регионални проблеми и/или ограничаване на деградационни процеси в икономическата и социалната сфера (район в индустриален упадък, изостанал селски район, планински район). Районът със специфични проблеми и приоритети може да обхваща територията на област или група от съседни области.

7. "Инвестиции" са разходи за придобиване на дълготрайни материални активи, в това число за сгради, земи, гори, трайни насаждения, машини и съоръжения.

8. "Инструменти" са инвестиционни субсидии, поемане на част от лихвения процент, преки инвестиции, държавни и местни такси, гаранции и обезпечения.

9. "Инициативи" по чл. 12, ал. 2, т. 4 са обосновани мерки и действия в областта на подобряване на инфраструктурата, повишаване на икономическата активност, създаване на нови работни места, повишаване качеството на човешките ресурси, развитие на трансграничното сътрудничество и други действия с оглед решаване на регионални проблеми в икономическата, социалната и културната сфера.

10. "Инфраструктура" е:

а) "техническа инфраструктура" - съвкупност от сгради, съоръжения и линейни инженерни мрежи на транспорта, съобщенията, електроснабдяването, водоснабдяването и канализацията, газоснабдяването, хидромелиорациите, пречистването на твърди битови отпадъци и брегоукрепването с национално и регионално значение;

б) "социална инфраструктура" - система от обекти с национално и регионално значение за осигуряване на общественото обслужване, гарантирано от държавата, в секторите образование, култура, здравеопазване и социални услуги.

11. "Услуги" включва изготвяне на финансово-икономически анализи, технико-икономически проучвания, проекти за реализация на инвестиции, маркетинг и информационно осигуряване.

12. "Незавършен обект на строителство" е строеж, който не е приет от приемателна комисия и за който не е издадено разрешение за ползване по установения в Закона за териториално и селищно

устройство и Правилника за прилагане на Закона за териториално и селищно устройство ред.

13. "Националният план за икономическо развитие" е съвкупност от секторни и регионални програми, основани на анализ на цялостното развитие на страната и обща стратегия за развитие. Планът се разработва по ред, определен от Министерския съвет в съответствие с договореностите с Европейския съюз във връзка със Специалната подготвителна програма за структурните фондове в Република България.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. В двумесечен срок от влизането в сила на закона Министерският съвет приема:

1. Критерии за определяне на районите за целенасочено въздействие и териториалния им обхват;
2. Правилник за организацията и дейността на Съвета за регионално развитие към Министерския съвет и на областните съвети за регионално развитие.

§ 3. В чл. 14, ал. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители (обн., ДВ, бр. 58 от 1998 г.; доп., бр. 79 и 153 от 1998 г., бр. 12 от 1999 г.) се създава т. 4:

"4. финансиране на проекти и дейности, определени в плановите за регионално развитие".

§ 4. В чл. 10, ал. 1 от Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта (обн., ДВ, бр. 120 от 1997 г.; изм., бр. 155 от 1998 г.) се създава т. 13:

"13. финансиране на проекти и дейности, определени в плановите за регионално развитие".

§ 5. В чл. 1, ал. 1, изречение второ от Закона за таксите върху течните горива за фонд "Републиканска пътна мрежа" и за Националния фонд за опазване на околната среда (обн., ДВ, бр. 16 от 1996 г.; изм. и доп., бр. 104 от 1996 г., бр. 51 и 87 от 1997 г., бр. 147 от 1998 г.) накрая се поставя запетая и се добавя: "както и за финансиране на проекти и дейности, свързани с изграждането и поддържането на републиканската пътна мрежа, определени в плановите за регионално развитие".

§ 6. В чл. 95 от Закона за горите (обн., ДВ, бр. 125 от 1997 г.; изм., бр. 79 и 133 от 1998 г.) се създава т. 25:

"25. финансиране на проекти и дейности, определени в плановите за регионално развитие".

§ 7. В чл. 20, ал. 1 от Закона за далекосъобщенията (ДВ, бр. 93 от 1998 г.) се правят следните изменения:

1. Точка 6 се изменя така:

"6. финансиране на проекти и дейности, определени в плановите за регионално развитие";

2. Досегашната т. 6 става т. 7.

§ 8. В чл. 3, ал. 2, изречение първо от Закона за териториално и селищно устройство (обн., ДВ, бр. 29 от 1973 г.; попр., бр. 32 от 1973 г.; изм. и доп., бр. 87 от 1974 г., бр. 3 и 102 от 1977 г., бр. 36 от 1979 г., бр. 3 от 1980 г., бр. 45 от 1984 г., бр. 19 от 1985 г., бр. 36 от 1986 г., бр. 14 от 1988 г., бр. 31 от 1990 г.; попр., бр. 32 от 1990 г.; изм., бр. 15 от 1991 г.; изм. и доп., бр. 63 от 1995 г., бр. 104 от 1996 г., бр. 41 и 79 от 1998 г.; попр., бр. 89 от 1998 г.; изм., бр. 124 и 133 от 1998 г.) след думите "Върховен съвет за териториално и селищно устройство, строителство и архитектура" се добавя "и регионална политика".

§ 9. Изпълнението на този закон се възлага на министъра на регионалното развитие и благоустройството.

§ 10. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".